

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

OPINIÓ

Enric Marín i Otto

Coautor del llibre 'Obertura republicana.
Catalunya després del nacionalisme'.Els arbres
i el bosc

El dimarts 11 d'agost, en Jaume Nolla feia una valoració genèrica de la literatura publicada sobre els fets de la tardor del 2017. Sobretot dels textos escrits pels protagonistes represaliats. El judici general era sever fins al punt que conclouia que l'excés de lectures sobre el tema li ha deixat el cap "com un carbassot a punt de rebentar". L'autor de l'article només sembla salvar de la crema *M'explico*, el darrer llibre del president Carles Puigdemont. No negaré que es tracta d'un text valuós i ben escrit, que es beneficia del bon ofici periodístic de Xevi Xirgo. Però crec que Jaume Nolla li atorga una entitat historiogràfica que desborda àmpliament el gènere en què s'inscriu el text.

M'explico és un egodocument. Els egodocuments (memòries, autobiografies...) poden ser fonts documentals útils per als historiadors; però la subjectivitat pròpia del gènere fa que aquests els hagin de sotmetre a una acurada anàlisi crítica. Sovint, memòries i autobiografies contenen elements d'autojustificació i s'entreenen en detalls significatius des del punt de vista biogràfic, però poc rellevants per emmarcar el context que dona sentit als fets. Per això, la lectura d'egodocuments no sempre ajuda a entendre el quadre general. Pot passar que els arbres no deixin veure el bosc. Probablement per això, en el seu escrit, Jaume Nolla mitifica la qüestió de les cèlebres "estructures d'estat".

Empresonat per Mussolini, Antonio Gramsci intentava explicar al seu fill quin és l'objecte de la història. I li escrivia que la història parla "...d'allò que concerneix a la major quantitat possible d'homes, a tots els homes del món en tant que s'uneixen en societat i treballen, lluiten i es milloren a si mateixos". Quan ara intentem entendre el procés d'autodeterminació de Catalunya necessitem partir del fet que els protagonistes de la història són els milions de catalanes i catalans que s'uneixen, treballen i lluiten per fer possible un país més lliure, més pròsper i més just. I que aquesta història no segueix un curs lineal. I que ni va començar el 2012, ni va acabar el 2017.

Les intrigues de
Palau i els retrets
encreuats perden
interès

Si ho mirem d'aquesta manera, les intrigues de Palau i els retrets encreuats perden interès. El focus posa la llum sobre aspectes que ajuden a veure el bosc. Pel que fa a la història immediata de Catalunya, això vol dir enten-

dre qüestions com ara quines són les dinàmiques que expliquen el conflicte entre la societat catalana i l'estat espanyol; quina era la relació de forces la tardor del 2017; quina naturalesa té el projecte independentista; o quins eren els punts forts i els punts febles de l'estat espanyol i del moviment independentista català entre el 2015 i el 2017. O, també, per què l'independentisme no va poder evitar la reacció de por d'una part significativa del país. Sobretot a les àrees metropolitanes.

Per començar a respondre a aquestes qüestions ja s'han publicat llibres molt interessants. Injustament, en destaco només quatre: la crònica coral periodística *Tota la veritat*; el relat de Raül Romeva, *Esperança i llibertat*; l'anàlisi de Carles Mundó, *El referèndum inevitable*, i l'anàlisi de Jordi Muñoz, *Principi de realitat*. Aquestes textos ajuden a fer una diagnosi de la situació sense provocar cap efecte "cap de carbassa".

Necessitem completar aquesta diagnosi per acabar de dibuixar la cartografia de la continuïtat del procés d'autodeterminació de Catalunya. Una tasca que requereix les aportacions reflexives i constructives de les amigues i els amics víctimes de la cega repressió estatal per la seva implicació en els fets de la tardor del 17.

Des de la presó o des de l'exili. De totes i tots.